

ATODLEN 2

(a gyflwynir gan adran 17)

ETHOLAETHAU'R SENEDD AR GYFER YR ETHOLIAD CYFFREDINOL CYNTAF AR ÔL 6 EBRILL 2026

Etholiadau y mae'r Atodlen hon yn gymwys iddynt

- 1 Mae'r Atodlen hon yn gwneud darpariaeth ynghylch yr etholaethau yr etholir Aelodau o'r Senedd drostynt ("etholaethau'r Senedd") mewn etholiad cyffredinol y cynhelir y bleidlais ar ei gyfer ar ôl 6 Ebrill 2026 a chyn i'r set gyntaf o reoliadau a wneir o dan adran 49J o Ddeddf 2013 gymryd effaith (neu y newidir yr etholaethau fel arall o dan unrhyw ddeddfiad).

Gwybodaeth Cychwyn

- II** Atod. 2 para. 1 mewn grym ar 25.6.2024, gweler [a. 25\(1\)\(b\)](#)

Etholaethau'r Senedd ac adolygiad ffiniau 2026

- 2 (1) Rhaid i ardal pob etholaeth Senedd gynnwys ardaloedd cyfunedig dwy o etholaethau seneddol y DU yng Nghymru sy'n gyffiniol.
- (2) Rhaid i Gomisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru ("y Comisiwn") gynnal adolygiad ("adolygiad ffiniau 2026") yn unol â'r Atodlen hon i benderfynu—
- (a) pa etholaethau seneddol y DU yng Nghymru sy'n gyffiniol sydd i'w cyfuno i greu ardaloedd yr 16 o etholaethau'r Senedd;
- (b) enwau etholaethau'r Senedd;
- (c) pa un a yw pob etholaeth Senedd yn etholaeth sirol neu'n etholaeth fwrdeistrefol.

Gwybodaeth Cychwyn

- I2** Atod. 2 para. 2 mewn grym ar 25.6.2024, gweler [a. 25\(1\)\(b\)](#)

Hysbysiad cychwyn adolygiad ffiniau 2026

- 3 (1) Cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl cychwyn adolygiad ffiniau 2026, rhaid i'r Comisiwn gyhoeddi hysbysiad—
- (a) yn datgan bod y Comisiwn wedi cychwyn yr adolygiad, a
- (b) yn pennu'r dyddiad y cychwynnodd yr adolygiad arno.
- (2) Yn yr Atodlen hon, ystyr "dyddiad yr adolygiad" yw'r dyddiad a bennir o dan is-baragraff (1)(b).

Gwybodaeth Cychwyn

- I3** Atod. 2 para. 3 mewn grym ar 25.6.2024, gweler [a. 25\(1\)\(b\)](#)

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Senedd Cymru (Aelodau ac Etholiadau) 2024, ATODLEN 2. (See end of Document for details)

Y materion y caiff y Comisiwn eu hystyried yn adolygiad ffiniau 2026

- 4 Wrth ystyried y cyfuniadau posibl o etholaethau seneddol y DU yng Nghymru, caiff y Comisiwn ystyried—
- ffiniau llywodraeth leol sy'n bodoli ar ddyddiad yr adolygiad;
  - ystyriaethau daearyddol arbennig, gan gynnwys yn benodol faint, siâp a hygyrchedd etholaeth Senedd arfaethedig;
  - unrhyw gwllwm lleol (gan gynnwys cwlwm lleol sy'n gysylltiedig â'r defnydd o'r Gymraeg) a fyddai'n cael ei dorri gan y cyplysiadau arfaethedig.

Gwybodaeth Cychwyn

I4 Atod. 2 para. 4 mewn grym ar 25.6.2024, gweler **a. 25(1)(b)**

Penderfynu ar enwau etholaethau'r Senedd

- 5 (1) Rhaid i bob etholaeth Senedd gael enw unigol at ddibenion adnabod yr etholaeth mewn cyfathrebiad drwy'r Gymraeg a'r Saesneg, oni bai bod y Comisiwn yn ystyried y byddai hyn yn annerbyniol (os felly caniateir i'r etholaeth gael enwau gwahanol at ddibenion ei hadnabod mewn cyfathrebiad drwy'r Gymraeg a'r Saesneg).
- (2) Cyn gwneud ei adroddiad cychwynol (gweler paragraff 6) rhaid i'r Comisiwn—
- ymgyngori â Chomisiynydd y Gymraeg ar orgraff yr enwau arfaethedig ar gyfer adnabod etholaethau'r Senedd, a
  - ystyried ei gynigion gan roi sylw i unrhyw sylwadau a gafwyd gan y Comisiynydd ar orgraff yr enwau arfaethedig.
- (3) Mae gofyniad o dan yr Atodlen hon i nodi enw neu enw arfaethedig etholaeth Senedd mewn adroddiad, pan fo'r Comisiwn yn ystyried y dylai'r etholaeth gael enwau gwahanol at ddibenion ei hadnabod mewn cyfathrebiad drwy'r Gymraeg a'r Saesneg, yn ofyniad i nodi'r ddau enw—
- yn fersiwn Gymraeg yr adroddiad, a
  - yn fersiwn Saesneg yr adroddiad.

Gwybodaeth Cychwyn

I5 Atod. 2 para. 5 mewn grym ar 25.6.2024, gweler **a. 25(1)(b)**

Adroddiad cychwynol ar adolygiad ffiniau 2026 a'r cyfnod cyntaf ar gyfer sylwadau

- 6 (1) Ar ôl cymryd y camau ym mharagraffau 3(1) a 5(2) rhaid i'r Comisiwn wneud adroddiad cychwynol yn nodi'r etholaethau Senedd arfaethedig, gan gynnwys—
- pa etholaethau seneddol y DU yng Nghymru sy'n gyffiniol sydd i'w cyfuno i greu ardaloedd yr 16 o etholaethau'r Senedd, a
  - enw arfaethedig pob etholaeth Senedd.
- (2) Rhaid i'r Comisiwn—
- cyhoeddi'r adroddiad cychwynol,
  - hysbysu unrhyw berson y mae'r Comisiwn yn ystyried ei fod yn briodol ynghylch sut i gyrchu'r adroddiad,

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Senedd Cymru (Aelodau ac Etholiadau) 2024, ATODLEN 2. (See end of Document for details)

- (c) gwahodd sylwadau ar yr adroddiad, a
  - (d) hysbysu unrhyw berson y mae'r Comisiwn yn ystyried ei fod yn briodol ynghylch y cyfnod cyntaf ar gyfer sylwadau.
- (3) Yn ystod y cyfnod cyntaf ar gyfer sylwadau rhaid i'r Comisiwn ymgynghori â Chomisiynydd y Gymraeg.
- (4) Mae'r cyfnod cyntaf ar gyfer sylwadau yn gyfnod o bedair wythnos, gan ddechrau â'r dyddiad y cyhoeddir yr adroddiad cychwynnol.

Gwybodaeth Cychwyn

I6 Atod. 2 para. 6 mewn grym ar 25.6.2024, gweler **a. 25(1)(b)**

Ail adroddiad ar adolygiad ffiniau 2026 a'r ail gyfnod ar gyfer sylwadau

- 7 (1) Ar ddiwedd y cyfnod cyntaf ar gyfer sylwadau rhaid i'r Comisiwn—
- (a) cyhoeddi dogfen sy'n nodi unrhyw sylwadau a gafwyd yn ystod y cyfnod hwnnw (gan gynnwys unrhyw sylwadau ar yr adroddiad cychwynnol a wnaed gan Gomisiynydd y Gymraeg pan ymgynghorwyd â'r Comisiynydd o dan baragraff 6(3)),
  - (b) ystyried ei gynigion gan roi sylw i'r sylwadau hynny, ac
  - (c) os yw'r Comisiwn, ar ôl ystyried ei gynigion, yn ystyried unrhyw newidiadau i enw arfaethedig etholaeth Senedd fel y'i nodir yn yr adroddiad cychwynnol, rhaid iddo—
    - (i) ymgynghori â Chomisiynydd y Gymraeg ar orgraff yr enw arfaethedig, a
    - (ii) rhoi sylw i unrhyw sylwadau a wnaed gan y Comisiynydd ar orgraff yr enw arfaethedig.
- (2) Ar ôl cymryd y camau yn is-baragraff (1), rhaid i'r Comisiwn wneud ail adroddiad yn nodi'r etholaethau Senedd arfaethedig, gan gynnwys—
- (a) pa etholaethau seneddol y DU yng Nghymru sy'n gyffiniol sydd i'w cyfuno i greu ardaloedd yr 16 o etholaethau'r Senedd,
  - (b) enw arfaethedig pob etholaeth, ac
  - (c) manylion unrhyw newidiadau i'r cynigion yn yr adroddiad cychwynnol, ac esboniad ynghylch pam y gwnaed y newidiadau hynny.
- (3) Rhaid i'r Comisiwn—
- (a) cyhoeddi'r ail adroddiad,
  - (b) hysbysu unrhyw berson y mae'r Comisiwn yn ystyried ei fod yn briodol ynghylch sut i gyrchu'r adroddiad,
  - (c) gwahodd sylwadau ar yr adroddiad, a
  - (d) hysbysu unrhyw berson y mae'r Comisiwn yn ystyried ei fod yn briodol ynghylch yr ail gyfnod ar gyfer sylwadau.
- (4) Yn ystod yr ail gyfnod ar gyfer sylwadau rhaid i'r Comisiwn ymgynghori â Chomisiynydd y Gymraeg.
- (5) Mae'r ail gyfnod ar gyfer sylwadau yn gyfnod o bedair wythnos, gan ddechrau â'r dyddiad y cyhoeddir yr ail adroddiad.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Senedd Cymru (Aelodau ac Etholiadau) 2024, ATODLEN 2. (See end of Document for details)

- (6) Ar ddiwedd y cyfnod hwnnw rhaid i'r Comisiwn—
- cyhoeddi dogfen sy'n nodi unrhyw sylwadau a gafwyd yn ystod y cyfnod hwnnw (gan gynnwys unrhyw sylwadau ar yr ail adroddiad a wnaed gan Gomisiynydd y Gymraeg pan ymgynghorwyd â'r Comisiynydd o dan is-baragraff (4)),
  - ystyried ei gynigion gan roi sylw i'r sylwadau hynny, ac
  - os yw'r Comisiwn, ar ôl ystyried ei gynigion, yn ystyried unrhyw newidiadau i enw arfaethedig etholaeth Senedd fel y'i nodir yn yr ail adroddiad, rhaid iddo—
    - ymgyngori â Chomisiynydd y Gymraeg ar orgraff yr enw arfaethedig, a
    - rhoi sylw i unrhyw sylwadau a wnaed gan y Comisiynydd ar orgraff yr enw arfaethedig.

Gwybodaeth Cychwyn

I7 Atod. 2 para. 7 mewn grym ar 25.6.2024, gweler [a. 25\(1\)\(b\)](#)

Adroddiad terfynol ar adolygiad ffiniau 2026

- 8 (1) Cyn 1 Ebrill 2025 rhaid i'r Comisiwn—
- gwneud adroddiad terfynol a chyhoeddi'r adroddiad hwnnw, a
  - anfon yr adroddiad hwnnw at Weinidogion Cymru.
- (2) Rhaid i'r adroddiad terfynol nodi etholaethau'r Senedd, gan gynnwys—
- pa etholaethau seneddol y DU yng Nghymru sy'n gyffiniol sydd i'w cyfuno i greu ardaloedd yr 16 o etholaethau'r Senedd,
  - enw pob etholaeth, ac
  - pa un a yw pob etholaeth yn etholaeth sirol neu'n etholaeth fwrdeistrefol.
- (3) Rhaid i'r adroddiad terfynol hefyd bennu manylion unrhyw newidiadau i'r cynigion a nodir yn yr ail adroddiad, ac esbonio pam y gwnaed y newidiadau hynny.
- (4) Nid yw methiant gan y Comisiwn i gyflwyno adroddiad i Weinidogion Cymru cyn 1 Ebrill 2025 yn annilysu'r adroddiad.
- (5) Cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl i Weinidogion Cymru gael yr adroddiad terfynol, rhaid iddynt ei osod gerbron y Senedd.

Gwybodaeth Cychwyn

I8 Atod. 2 para. 8 mewn grym ar 25.6.2024, gweler [a. 25\(1\)\(b\)](#)

Gweithredu'r adroddiad terfynol gan Weinidogion Cymru

- 9 (1) Rhaid i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau yn rhoi effaith i'r penderfyniadau yn adroddiad terfynol y Comisiwn—
- cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl gosod yr adroddiad gerbron y Senedd, a

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Senedd Cymru (Aelodau ac Etholiadau) 2024, ATODLEN 2. (See end of Document for details)

- (b) sut bynnag, oni bai bod amgylchiadau eithriadol, cyn diwedd y cyfnod o 14 o wythnosau sy'n dechrau â'r dyddiad y gosodir yr adroddiad terfynol gerbron y Senedd.
- (2) Pan na fo rheoliadau wedi eu gwneud cyn diwedd y cyfnod a grybwyllir yn is-baragraff (1)(b), rhaid i Weinidogion Cymru osod datganiad gerbron y Senedd yn nodi'r amgylchiadau eithriadol.
- (3) Rhaid i ddatganiad o dan is-baragraff (2) gael ei osod cyn diwedd y cyfnod o 14 o wythnosau sy'n dechrau â'r dyddiad y gosodir yr adroddiad terfynol gerbron y Senedd.
- (4) Rhaid i ddatganiadau pellach sy'n nodi'r amgylchiadau eithriadol gael eu gosod gerbron y Senedd cyn diwedd pob cyfnod dilynol o bedair wythnos sy'n dechrau â'r diwrnod y gosodwyd y datganiad blaenorol, hyd nes bod y rheoliadau wedi eu gwneud.
- (5) Caiff rheoliadau o dan y paragraff hwn wneud darpariaeth ar gyfer unrhyw faterion y mae Gweinidogion Cymru yn ystyried eu bod yn ddeilliadol i'r penderfyniadau yn yr adroddiad terfynol, neu'n ganlyniadol arnynt.
- (6) Rhaid i reoliadau o dan y paragraff hwn gael eu gwneud drwy offeryn statudol.
- (7) Rhaid i offeryn statudol sy'n cynnwys rheoliadau o dan y paragraff hwn gael ei osod gerbron y Senedd cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl i'r rheoliadau gael eu gwneud.
- (8) Nid yw dod i rym y rheoliadau yn effeithio ar ddychwelyd Aelod o'r Senedd i'r Senedd, na chyfansoddiad y Senedd, hyd nes y diddymir y Senedd mewn cysylltiad â'r etholiad cyffredinol cyntaf i'w gynnal ar ôl 6 Ebrill 2026.

Gwybodaeth Cychwyn

I9 Atod. 2 para. 9 mewn grym ar 25.6.2024, gweler **a. 25(1)(b)**

Addasu'r adroddiad terfynol gan y Comisiwn

- 10 (1) Mae'r paragraff hwn yn gymwys—
- (a) pan fo Gweinidogion Cymru wedi gosod yr adroddiad terfynol gerbron y Senedd o dan baragraff 8(5),
- (b) pan fo'r Comisiwn yn ystyried bod angen addasu'r adroddiad i gywiro gwall neu wallau mewn cysylltiad ag unrhyw un neu ragor o'r materion a grybwyllir ym mharagraff 8(2), ac
- (c) pan na fo'r rheoliadau wedi eu gwneud hyd hynny o dan baragraff 9.
- (2) Caiff y Comisiwn anfon datganiad at Weinidogion Cymru yn pennu—
- (a) yr addasiadau a wnaed i'r adroddiad, a
- (b) y rhesymau dros wneud yr addasiadau hynny.
- (3) Rhaid i'r Comisiwn gyhoeddi datganiad a anfonir at Weinidogion Cymru o dan is-baragraff (2).
- (4) Cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl i Weinidogion Cymru gael datganiad, rhaid iddynt ei osod gerbron y Senedd.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Senedd Cymru (Aelodau ac Etholiadau) 2024, ATODLEN 2. (See end of Document for details)

(5) Pan fo datganiad wedi ei anfon at Weinidogion Cymru, rhaid i'r rheoliadau a wneir o dan baragraff 9 roi effaith i'r adroddiad terfynol gyda'r addasiadau a bennir yn y datganiad.

Gwybodaeth Cychwyn

I10 Atod. 2 para. 10 mewn grym ar 25.6.2024, gweler [a. 25\(1\)\(b\)](#)

Dirprwyo swyddogaethau gan y Comisiwn o dan yr Atodlen hon

11 Mae adran 13(1) o Ddeddf 2013 (dirprwyo) i'w darllen fel pe bai'n cynnwys cyfeiriad at swyddogaethau'r Comisiwn o dan yr Atodlen hon (ac yn unol â hynny caniateir dirprwyo'r swyddogaethau hynny o dan yr adran honno).

Gwybodaeth Cychwyn

I11 Atod. 2 para. 11 mewn grym ar 25.6.2024, gweler [a. 25\(1\)\(b\)](#)

Ni chaiff Gweinidogion Cymru roi cyfarwyddydau i'r Comisiwn ynghylch swyddogaethau o dan yr Atodlen hon

12 Nid yw adran 14 o Ddeddf 2013 (cyfarwyddiadau) yn caniatáu i Weinidogion Cymru roi cyfarwyddyd i'r Comisiwn sy'n ymwneud ag arfer ei swyddogaethau o dan yr Atodlen hon.

Gwybodaeth Cychwyn

I12 Atod. 2 para. 12 mewn grym ar 25.6.2024, gweler [a. 25\(1\)\(b\)](#)

Dehongli

13 Yn yr Atodlen hon—
mae i “y Comisiwn” (“*the Commission*”) yr ystyr a roddir ym mharagraff 2(2);
mae i “dyddiad yr adolygiad” (“*review date*”) yr ystyr a roddir gan baragraff 3;
mae “etholaeth Senedd” (“*Senedd constituency*”) i'w ddehongli yn unol â pharagraff 1;
ystyr “etholaeth seneddol y DU” (“*UK parliamentary constituency*”) yw etholaeth , a bennir yng Ngorchymyn Etholaethau Seneddol 2023 ([O.S. 2023/1230](#)), sy'n dychwelyd aelod o Senedd y Deyrnas Unedig;
ystyr “ffiniau llywodraeth leol” (“*local government boundaries*”) yw ffiniau siroedd, ffiniau bwrdeistrefi sirol, ffiniau wardiau etholiadol, ffiniau cymunedau a ffiniau wardiau cymunedol yng Nghymru.

Gwybodaeth Cychwyn

I13 Atod. 2 para. 13 mewn grym ar 25.6.2024, gweler [a. 25\(1\)\(b\)](#)

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Senedd Cymru (Aelodau ac Etholiadau) 2024, ATODLEN 2. (See end of Document for details)

- 14 Pan fo'r Atodlen hon yn gosod dyletswydd ar y Comisiwn i gyhoeddi hysbysiad, adroddiad neu ddogfen arall, rhaid i'r hysbysiad, adroddiad neu ddogfen arall gael ei gyhoeddi neu ei chyhoeddi—
- ar wefan y Comisiwn, a
  - mewn unrhyw fodd arall y mae'r Comisiwn yn ystyried ei fod yn briodol.

Gwybodaeth Cychwyn

I14 Atod. 2 para. 14 mewn grym ar 25.6.2024, gweler **a. 25(1)(b)**

Gwybodaeth Cychwyn

I13 Atod. 2 para. 13 mewn grym ar 25.6.2024, gweler **a. 25(1)(b)**

I14 Atod. 2 para. 14 mewn grym ar 25.6.2024, gweler **a. 25(1)(b)**

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Senedd Cymru (Aelodau ac Etholiadau) 2024, ATODLEN 2.